

VERİ YAPILARILARI VE ALGORİTMALAR

Algorithm Analysis and Asymptotic Notations

Algoritma

- Karmaşık matematiksel hesapların belirli bir düzene tarafından yapılmasını sağlayan Turing makinesinin özel bir durumunu ifade eden hesaplamalı bir modeldir.

1. Girişi olmalıdır.
2. Çıkışı olmalıdır.
3. Her adımı tanımlı olacak.
4. Sınırlı sayıda adımda olacak.
5. Etkililik (zamansal/uzaysal analiz)

- Doğruluk
- Tekrar edilebilirlik
- Sürdürülebilirlik

- İşlevsellik
- Sağlamlık
- Modülerlik

- Kullanıcı-dostu
- Basit
- Genişleyebilir

- Güvenilir
- Ölçeklenebilir

Zaman Karmaşıklığı (Time Complexity)

$T(n)$

- Algoritmanın girdisi
  - Dizi (boyutu)
  - Polinom (polinom derecesi)
  - Matris (eleman sayısı)
  - İkilik veri (bit sayısı)
  - Graf (kenar ve düğüm sayısı)
- Algoritmanın dayandığı paradigma
  - Backtracking, Branch and bound, Brute-force search, Divide and conquer, Dynamic programming, Greedy algorithm, Prune and search

T(n)

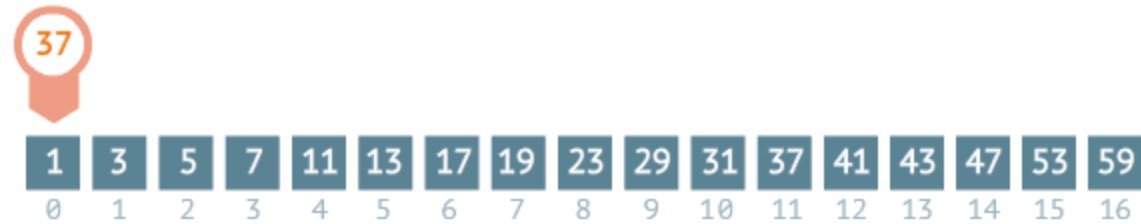
Binary search

steps: 0

Sequential search

steps: 0

www.penjee.com

Zaman Karmaşıklığı (Time Complexity)

$T(n)$

- Çalışma süresi.
- Süre zamanı değil; işlem sayısını ifade eder.
- Sabit işlem süresi.
- Giriş boyutunun büyümesi.
- Asimptotik notasyonlar.
  - Time complexity (n)
  - Space cost (n)
  - Space complexity (n)

Bir Algoritmanın Yürütme Zamanı Analizi

(Running time analysis)

SELECT THE FIRST UNSORTED ELEMENT

**SWAP OTHER ELEMENTS TO THE RIGHT TO CREATE
THE CORRECT POSITION AND SHIFT THE UNSORTED ELEMENT.**

ADVANCE THE MARKER TO THE RIGHT ONE ELEMENT

Bir Algoritmanın Yürütme Zamanı Analizi

(Running time analysis)

INSERTION-SORT(A)		$cost$	$times$
1	for $j \leftarrow 2$ to $length[A]$	c_1	n
2	do $key \leftarrow A[j]$	c_2	$n - 1$
3	$\triangleright$ Insert $A[j]$ into the sorted sequence $A[1..j-1]$.	0	$n - 1$
4	$i \leftarrow j - 1$	c_4	$n - 1$
5	while $i > 0$ and $A[i] > key$	c_5	$\sum_{j=2}^n t_j$
6	do $A[i+1] \leftarrow A[i]$	c_6	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
7	$i \leftarrow i - 1$	c_7	$\sum_{j=2}^n (t_j - 1)$
8	$A[i+1] \leftarrow key$	c_8	$n - 1$

Bir Algoritmanın Çalışma Zamanı Analizi

$$\begin{aligned} T(n) = & c_1n + c_2(n-1) + c_4(n-1) + c_5 \sum_{j=2}^n t_j + c_6 \sum_{j=2}^n (t_j - 1) \\ & + c_7 \sum_{j=2}^n (t_j - 1) + c_8(n-1) . \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} T(n) = & c_1n + c_2(n-1) + c_4(n-1) + c_5 \left(\frac{n(n+1)}{2} - 1 \right) \\ & + c_6 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_7 \left(\frac{n(n-1)}{2} \right) + c_8(n-1) \\ = & \left(\frac{c_5}{2} + \frac{c_6}{2} + \frac{c_7}{2} \right) n^2 + \left(c_1 + c_2 + c_4 + \frac{c_5}{2} - \frac{c_6}{2} - \frac{c_7}{2} + c_8 \right) n \\ & - (c_2 + c_4 + c_5 + c_8) . \end{aligned}$$

Bir döngünün çalışma zamanı analizi

Döngü

	<u>Maliyet</u>	<u>Defa</u>
<code>i = 1;</code>	c1	1
<code>sum = 0;</code>	c2	1
<code>while (i <= n) {</code>	c3	n+1
<code>i = i + 1;</code>	c4	n
<code>sum = sum + i;</code>	c5	n
<code>}</code>		

$$\text{Total Cost} = c1 + c2 + (n+1)*c3 + n*c4 + n*c5$$

Bu algoritmanın büyüme hızı **n** değeri ile orantılıdır.

Bir döngünün çalışma zamanı analizi

```
int kareToplami(int N)
{
    int i, toplam = 0;
    for (i = 0; i < N; i++)
    {
        toplam += i * i;
    }
    return toplam;
}
```

Bir döngünün çalışma zamanı analizi

```
double OrtalamaHesapla(double[] A)
{
    double ortalama = 0, toplam = 0;
    for (int i = 0; i < A.Length; i++)
    {
        toplam += A[i];
    }
    ortalama = toplam / A.Length;
    return ortalama;
}
```

Koşul ifadesi içeren bir döngünün çalışma zamanı analizi

Eğer koşul ifadesi içeren bir kod parçasığı var ise

	<u>Maliyet</u>	<u>Defa</u>
if (n < 0)	c1	1
absval = -n	c2	1
else		
absval = n;	c3	1

Toplam Maliyet $\leq c1 + \max(c2, c3)$

Ardışık programların çalışma zamanı analizi

```
void kosulBlokleri(int n)
{
    int toplam = 0;
    if (n % 2 == 0)
        for (int i = 1; i <= n; i++)
            toplam += i * i;

    else
        for (int i = 0; i < n; i++)
            for (int j = 0; j < n; j++)
                toplam += i;
    Console.WriteLine(toplam);
}
```

Koşul ifadesi içeren bir döngünün çalışma zamanı analizi

```
double EnKucukBul(double[] A)
{
    double enKucuk = A[0];
    for (int i = 1; i < A.Length; i++)
    {
        if (A[i] < enKucuk)
            enKucuk = A[i];
    }
    return enKucuk;
}
```

İç içe döngünün çalışma zamanı analizi

İç içe döngüler

	<u>Maliyet</u>	<u>Defa</u>
<code>i=1;</code>	c1	1
<code>sum = 0;</code>	c2	1
<code>while (i <= n) {</code>	c3	n+1
<code>j=1;</code>	c4	n
<code>while (j <= n) {</code>	c5	$n * (n+1)$
<code>sum = sum + i;</code>	c6	$n * n$
<code>j = j + 1;</code>	c7	$n * n$
<code>}</code>		
<code>i = i + 1;</code>	c8	n
<code>}</code>		

Toplam Maliyet = $c1 + c2 + (n+1)*c3 + n*c4 + n*(n+1)*c5 + n*n*c6 + n*n*c7 + n*c8$

Bu algoritmanın çalışma zamanı n^2 orantılıdır.

İç içe döngünün çalışma zamanı analizi

```
int matrisElemanlariToplami(int[,] A)
{
    int toplam = 0;
    int n = A.GetLength(0);
    int m = A.GetLength(1);
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        for (int j = 0; j < m; j++)
        {
            toplam += A[i, j];
        }
    }
    return toplam;
}
```


İç içe döngünün çalışma zamanı analizi

```
int[,] toplamMatris(int[,] A, int[,] B)
{
    int n = A.GetLength(0);
    int m = A.GetLength(1);
    int[,] C = new int[n,m];
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        for (int j = 0; j < m; j++)
        {
            C[i, j] = A[i, j] + B[i, j];
        }
    }
    return C;
}
```

Ardışık programların çalışma zamanı analizi

```
void ardisikProgramlama(int n)
{
    int toplam = 0;
    for (int i = 1; i <= n; i++)
        toplam++;

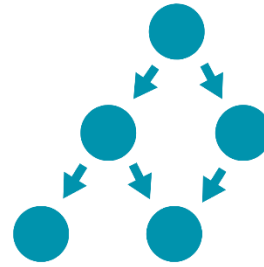
    for (int i = 1; i <= n; i++)
        for (int j = 1; j <= n; j++)
            toplam++;
    Console.WriteLine(toplam);
}
```

Döngü sayısının ardışık artmadığı durumları değerlendirme

```
void hesapla(int k)
{
    int sayac = 0;
    while (k>1)
    {
        sayac++;
        k /= 2;
    }
    Console.WriteLine(sayac);
}
```

Özyinelemeli (rekürsif) bir metodun çalışma zamanı analizi

```
int faktoriyel(int n)
{
    if (n <= 1)
        return 1;
    else
        return n * faktoriyel(n - 1);
}
```


Veri Yapıları ve Algoritmalar

ZAFER CÖMERT

Öğretim Üyesi